

การวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยเรื่องมโนทัศน์เกี่ยวกับประชาธิปไตยยังมีไม่มากนัก สำหรับงานวิจัยที่พอจะนำมากล่าวอ้างอิงและมีความสัมพันธ์กับมโนทัศน์เกี่ยวกับประชาธิปไตยมีดังนี้ คือ

✓ ปี พ.ศ. 2510 สุจิต บุญบงการ¹ ได้ทำการวิจัยเรื่อง "ทัศนคติและความสนใจของนิสิตนักศึกษาไทย ที่มีต่อการเมือง" ตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการวิจัยนี้คือ นิสิตสามพวก ได้แก่ 1. นิสิตที่เรียนทางวิทยาศาสตร์และเทคนิค 2. นิสิตที่เรียนทางสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ 3. นิสิตที่เรียนทางรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์ ซึ่งเป็นนิสิตจากมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์และจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ซึ่งศึกษาอยู่เป็นปีสุดท้าย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามซึ่งสร้างขึ้นเอง ผลของการวิจัยพบว่า นิสิตที่เรียนทางรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์ มีความสนใจและมีส่วนร่วมทางการเมือง มากกว่านิสิตนักศึกษาอีก 2 กลุ่ม

✓ ปี พ.ศ. 2511 หาญ อันวรค์² ได้ทำการวิจัยเรื่อง "ความเข้าใจเกี่ยวกับประชาธิปไตยของนักศึกษาผู้ใหญ่ระดับสี่ ในจังหวัดพระนคร" เครื่องมือที่ใช้

¹Suchit Bunbongkarn, Thai Students Political Interest and Attitudes, "The Journal of Social Science", (October, 1969), pp. 160-187.

²หาญ อันวรค์, "ความเข้าใจเกี่ยวกับประชาธิปไตยของนักศึกษาผู้ใหญ่ระดับ 4 ในจังหวัดพระนคร" (วิทยานิพนธ์ปริญญาบัณฑิต คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2511). (อัครสำเนา)

ในการวิจัยคือ แบบสอบถาม แบบเลือกตอบและแบบปลายปิดรวม 35 ข้อ แล้วนำไปใช้กับตัวอย่างประชากร ผลการวิจัยปรากฏว่า นักศึกษาส่วนมากมีความคิดเห็นที่ถือได้ว่า มีความเข้าใจในเรื่องประชาธิปไตยทั้งในด้านการปกครอง และการดำเนินชีวิตอย่างประชาธิปไตย

ปี พ.ศ. 2512 วนิดา ชนศุภานูเวช³ ได้ทำการวิจัยเรื่อง "การสำรวจแนวความคิดและความสนใจเกี่ยวกับประชาธิปไตย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย" วัตถุประสงค์ของการวิจัยเพื่อสำรวจแนวความคิด ความสนใจและเปรียบเทียบแนวความคิดเกี่ยวกับประชาธิปไตยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นระดับชั้นต่าง ๆ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แบบทดสอบความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับประชาธิปไตยที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง การวิจัยครั้งนี้ใช้ตัวอย่างประชากร 399 คน จากโรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ผลการวิจัยปรากฏว่า นักเรียนโรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยส่วนใหญ่มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับประชาธิปไตยได้ถูกต้องและมีความรู้ความเข้าใจความหมายของประชาธิปไตย ทั้งในลักษณะการดำรงชีวิตและการปกครองที่พอสมควรตามระดับชั้นที่ตนเรียนอยู่

ปี พ.ศ. 2514 วัลลภ พุ่มพวง⁴ ได้ทำการวิจัยเรื่อง "ความคิดเห็นของคนไทยเกี่ยวกับความเป็นพลเมืองดี" วัตถุประสงค์ของการวิจัย เพื่อศึกษา

³วนิดา ชนศุภานูเวช, "การสำรวจแนวความคิดและความเข้าใจเกี่ยวกับประชาธิปไตยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปีการศึกษา 2512" (วิทยานิพนธ์ปริญญาบัณฑิต คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2512). (อัครสำเนา)

⁴วัลลภ พุ่มพวง, "ความคิดเห็นของคนไทยเกี่ยวกับความเป็นพลเมืองดี" (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิต แผนกวิชาประถมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2513). (อัครสำเนา)

ความคิดเห็นเกี่ยวกับความเป็นพลเมืองดีของคนไทยในจังหวัดมหาสารคามที่บรรลุนิติภาวะแล้วอายุระหว่าง 20-21 ปี จบชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 และไม่ได้ศึกษาต่อ ผู้วิจัยใช้วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์ ด้วยแบบสัมภาษณ์ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง ผลของการวิจัยพบว่า คนไทยในกลุ่มตัวอย่างส่วนมากเข้าใจในระบอบประชาธิปไตย โดยเฉลี่ยแล้วความคิดเห็นเกี่ยวกับความเป็นพลเมืองดีของคนไทยในเขตผู้วิจัยต่างระหว่างชายกับหญิงไม่แตกต่างกัน

ปี พ.ศ. 2515 สมจิตร วัฒนคุลัง⁵ ได้ทำการวิจัยเรื่อง "ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับความเป็นพลเมืองดีของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3" วัตถุประสงค์ของการวิจัย เพื่อเปรียบเทียบความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับความเป็นพลเมืองดีของโรงเรียนมัธยมแบบประสม และโรงเรียนมัธยมศึกษาสายสามัญทั้งเพศชายและหญิง เครื่องมือในการวิจัยคือ แบบสอบถามและแบบทดสอบที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นเอง ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนหญิงโรงเรียนมัธยมศึกษาสายสามัญมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับความเป็นพลเมืองดีโดยเฉลี่ยสูงกว่านักเรียนชายในโรงเรียนมัธยมศึกษาสายสามัญและนักเรียนชายในโรงเรียนมัธยมแบบประสม

ปี พ.ศ. 2517 วงษ์ เดิศไพศาล⁶ ได้ทำการวิจัยเรื่อง "วัฒนธรรมทางการเมืองของนิสิตปีสุดท้าย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย" วัตถุประสงค์ของการ

⁵สมจิตร วัฒนคุลัง, "ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับความเป็นพลเมืองดีของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3" (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิต แผนกมัธยมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2515). (อัครสำเนา)

⁶วงษ์ เดิศไพศาล, "วัฒนธรรมทางการเมือง : ศึกษาเฉพาะส่วนที่เกี่ยวกับความคิดเห็นของนิสิตปีสุดท้าย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่มีต่อฐานะและบทบาทของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร" (วิทยานิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2517).

วิจัย เพื่อศึกษาความคิดเห็นจากนิสิตปีสุดท้ายต่อฐานะและบทบาทของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ผลการวิจัยปรากฏว่านิสิตมีความรู้เกี่ยวกับอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรพอสมควรไม่สูงนัก ในด้านความเชื่อมั่นศรัทธาในความสามารถของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรนั้น นิสิตเห็นว่าขาดศรัทธา เพราะสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรส่วนใหญ่มีปฏิบัติงานเกินขอบเขตอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบของตน นิสิตมีความต้องการให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในอนาคตเป็นคนซื่อสัตย์สุจริต มีความเสียสละโดยไม่คำนึงถึงว่าจะต้องมีความรู้ความสามารถมากน้อยเพียงใด

ในปีเดียวกัน วรณวิมล หนิมพานิช⁷ ได้ทำการวิจัยเรื่อง "มโนทัศน์การมีส่วนร่วมทางการเมืองของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น" กลุ่มตัวอย่างประชากรคือ นักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 จากโรงเรียนในกรุงเทพมหานคร ในปีการศึกษา 2517 จำนวน 225 คน และครูสังคมศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 30 คน ผลการวิจัยปรากฏว่า

1. การศึกษาของบิดามารดาไม่มีความสัมพันธ์กับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนักเรียน
2. อาชีพของบิดามารดาไม่มีความสัมพันธ์กับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนักเรียน
3. รายได้ของบิดามารดาไม่มีความสัมพันธ์กับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนักเรียน
4. ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนักเรียนมีความสัมพันธ์กับการแสดงออกเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมือง เช่น การฟังการอภิปราย การรวมกิจกรรมในโรงเรียนและการเลือกตั้งคณะกรรมการในโรงเรียน

⁷ วรณวิมล หนิมพานิช, "มโนทัศน์การมีส่วนร่วมทางการเมืองของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น" (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2518), (จัดสำเนา)

5. ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนักเรียน ไม่สัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมทางการเมืองในเรื่องการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร การเห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วยกับการให้ผู้มีอายุ 18 ปีขึ้นไป มีสิทธิเลือกตั้ง

ในปีเดียวกัน สถิต จิตตะนาถ⁸ ได้ทำการวิจัยเรื่อง "ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับประชาธิปไตยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่สามในจังหวัดอุบลราชธานี" วัตถุประสงค์ของการวิจัยเพื่อศึกษาเปรียบเทียบความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับประชาธิปไตยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ระหว่างเพศชายและหญิง ทั้งโดยส่วนรวมทุกหัวข้อ และจำแนกเป็นรายข้อ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แบบสอบถามความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับประชาธิปไตย ตัวอย่างประชากรทั้งสิ้นชายหญิง 400 คน ผลการวิจัยปรากฏว่า นักเรียนชายและหญิงมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับประชาธิปไตยไม่แตกต่างกัน การตอบถูกหรือผิดขึ้นอยู่กับเพศของผู้ตอบ 17 หัวข้อ ส่วนอีก 43 ข้อไม่ขึ้นอยู่กับเพศของผู้ตอบ

ปี พ.ศ. 2518 ปัญญา ปุຍเป็ຍ⁹ ได้ทำการวิจัยเรื่อง "การศึกษาบุคลิกภาพประชาธิปไตยของอาจารย์วิทยาลัยครู" ตัวอย่างประชากรคือ อาจารย์

⁸สถิต จิตตะนาถ, "ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับประชาธิปไตยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่สาม ในจังหวัดอุบลราชธานี", (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต แผนกมัธยมศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2518). (อัครสำเนา)

⁹ปัญญา ปุຍเป็ຍ, "การศึกษาบุคลิกภาพประชาธิปไตยของอาจารย์วิทยาลัยครู" (วิทยานิพนธ์มหาวิทยาดัศร์รินครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2518). (อัครสำเนา)

วิทยาลัยครู 4 แห่ง จากวิทยาลัยครูนครศรีธรรมราช วิทยาลัยครูลำปาง วิทยาลัยครูมหาสารคาม วิทยาลัยครูชนบุรี สังกัดกรมการฝึกหัดครูจำนวนทั้งสิ้น 315 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง ผลการวิจัยพบว่า อาจารย์วิทยาลัยครูโดยส่วนรวมมีความเป็นประชาธิปไตย และมีบุคลิกภาพประชาธิปไตยในระดับปานกลาง ไม่มีข้อซึ่งแสดงออกให้เห็นว่า บุคลิกภาพค่านิยมค่านิยมมากกว่ากัน องค์ประกอบอื่น ๆ เช่น อายุ ประสบการณ์การทำงาน ไม่มีส่วนในการทำให้เกิดความแตกต่างในความเป็นประชาธิปไตย นอกจากเพศและคุณวุฒิที่มีส่วนช่วยให้บุคลิกภาพประชาธิปไตยแตกต่างกัน

ในปีเดียวกัน มงคล พรหมพัฒน์¹⁰ ได้ทำการวิจัยเรื่อง "ความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ต่อการปกครองประเทศ" ตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการวิจัยคือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายสายสามัญเป็นโรงเรียนสหศึกษาทั้งสิ้นจำนวน 8 โรงเรียน ในจังหวัดปัตตานี ยะลา และนราธิวาส ผลจากการวิจัยพบว่า นักเรียนได้ความรู้เกี่ยวกับการปกครองประเทศจาก วิทยุ โทรทัศน์ และจากหนังสือพิมพ์ในเกณฑ์มาก นักเรียนส่วนใหญ่สนใจรัฐธรรมนูญน้อย นักเรียนส่วนใหญ่สนใจการเลือกตั้งและการปฏิบัติงานของผู้นำในเกณฑ์ปานกลาง นักเรียนส่วนใหญ่เห็นว่า ข้าราชการไม่สุจริตต่อหน้าที่ นักเรียนวิจารณ์การทำงานของข้าราชการในเกณฑ์ปานกลาง นักเรียนส่วนใหญ่สนใจพรรคการเมืองในเกณฑ์ปานกลาง

¹⁰มงคล พรหมพัฒน์, "ความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ต่อการปกครองประเทศ" (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทศึกษาศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2518), (อัสสัมชัญ)

ในปีเดียวกัน สมเจต อารอด¹¹ ได้ทำการวิจัยเรื่อง "ความคิดเห็น
 ทางการเมืองของนักศึกษาวิทยาลัยครู" ตัวอย่างประชากรคือ นักศึกษาประกาศนียบัตร
 วิชาการศึกษาและนักศึกษาประกาศนียบัตรวิชาการศึกษาระดับสูง ในวิทยาลัยครู 7
 แห่ง ในเขตภาคกลางรอบนอกกรุงเทพมหานคร ซึ่งจำแนกเป็น 3 กลุ่มคือ กลุ่ม
 ความคิดเห็นแบบอนุรักษ์นิยม (Conservative) กลุ่มความคิดแบบเป็นกลาง (In-
 termediate) และกลุ่มความคิดแบบก้าวหน้า (Liberal) ผู้วิจัยได้สร้างแบบ
 สอบถามขึ้น 1 ชุด แบ่งเป็น 3 ส่วนคือ ส่วนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูล
 เบื้องต้นของนักศึกษา ส่วนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็นทางการเมือง
 ของนักศึกษา ส่วนที่ 3 เป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วน ประเมินค่าเพื่อถามความ
 คิดเห็นเกี่ยวกับหลักสูตรการเรียนการสอน ความรู้ทางการเมืองและแหล่งที่ให้
 ความรู้ทางการเมืองของนักศึกษา ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษาครูส่วนใหญ่มีความ
 คิดเห็นทางการเมืองในกลุ่มกลาง นักศึกษาชายกับหญิง นักศึกษาที่อยู่ในเมืองกับ
 นอกเมือง มีความคิดเห็นทางการเมืองแตกต่างกัน ระดับการศึกษา อาชีพ การ
 ศึกษาระดับสูงสอนอบรมของศึกษานิเทศก์ มีผลให้ความคิดเห็นทางการเมืองแตกต่างกัน
 นักศึกษามีความเห็นว่าการอบรมสั่งสอนทางการเมือง การปกครองควรเริ่มตั้งแต่
 เด็กได้ระดับอนุบาลไปจนถึงนักศึกษาระดับสูง นักศึกษาส่วนใหญ่ยังมีความรู้และ
 ความเข้าใจการเมืองการปกครองยังไม่ดีพอ ควรเปิดสอนวิชาการเมือง การ
 ปกครองและวิธีการเมืองต่าง ๆ ให้กว้างขวาง แต่ไม่ควรเปิดสอนอบรมด้วย
 คอมพิวเตอร์โดยเฉพาะเพียงวิธีเดียว นักศึกษามีความเห็น แหล่งที่ให้ความรู้
 ทางการเมืองการปกครองแก่นักศึกษามากคือ หนังสือพิมพ์ วิทยุ หอสมุด ตามลำดับ

¹¹ สมเจต อารอด, "ความคิดเห็นทางการเมืองของนักศึกษาวิทยาลัยครู" (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2518).

(อัคราเนนา)

ปีเดียวกันนั้น ประวิทย์ อรรถวิเวก¹² ได้ทำการวิจัยเรื่อง "มโนทัศน์เกี่ยวกับประชาธิปไตยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่สามในกรุงเทพมหานคร" ตัวอย่างประชากรคือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ชายหญิงจากโรงเรียนรัฐบาล 3 แห่ง โรงเรียนราษฎร์ 3 แห่ง ในเขตกรุงเทพมหานคร เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือแบบทดสอบมโนทัศน์เกี่ยวกับประชาธิปไตยที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง ผลการวิจัยพบว่านักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนรัฐบาล และนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่สามโรงเรียนราษฎร์มีมโนทัศน์เกี่ยวกับประชาธิปไตยแตกต่างกัน มโนทัศน์เกี่ยวกับประชาธิปไตยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีความสัมพันธ์กับการศึกษาของบิดา แต่ไม่มีความสัมพันธ์กับรายได้ของบิดามารดา มโนทัศน์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่สามมีความสัมพันธ์กับอาชีพของมารดา

สำหรับงานวิจัยในต่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับมโนทัศน์ เกี่ยวกับประชาธิปไตยมีผลที่จะนำมาอ้างอิงได้ดังนี้

ปี ค.ศ. 1965 Ira Jay Winn¹³ ได้ทำการวิจัยเรื่อง "The Case Study Reform Movement in American Civic Education : Educational Implications of Political Aparthy" วัตถุประสงค์ของการวิจัยเพื่อศึกษาปัญหาความสัมพันธ์ระหว่างความเฉื่อยชา การขาดความสามารถ

¹² ประวิทย์ อรรถวิเวก, "มโนทัศน์เกี่ยวกับประชาธิปไตยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่สาม" (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2518). (อัครสำเน้า)

¹³ Ira Jay Winn, "The Case Study Reform Movement in American Civic Education : Educational Implications of Political Aparthy," Dissertation Abstract International, Vol. 27, No. 1 (July, 1966), pp. 60-A.

และขาดความสอดคล้องทางการเมืองกับลักษณะกระบวนการสอนวิชาหน้าที่พลเมือง ที่ประสบความสำเร็จ โดยพิจารณาจากสถานที่ที่เป็นจริงทางสังคมวิทยา รัฐศาสตร์ (Political Sociology) ทฤษฎีและการปฏิบัติเกี่ยวกับความเคลื่อนไหวในการ ให้วิธีการศึกษาเป็นรายบุคคล (Case Study) มาสอนวิชาหน้าที่พลเมืองใน สหรัฐอเมริกา การศึกษาครั้งนี้เป็นเรื่องเกี่ยวกับสิทธิตามรัฐธรรมนูญ ผลการวิจัย พบว่านักเรียนยังคงมีความเข้าใจเรื่องเกี่ยวกับสิทธิตามรัฐธรรมนูญในอัตราต่ำ แม้แต่นักเรียนที่มุ่งเรียนด้านวิชาการเพื่อไปศึกษาต่อในมหาวิทยาลัย ก็ยังมีความเข้าใจ นิดเกี่ยวกับเรื่องนี้ การสอนวิชาหน้าที่พลเมืองประสบความสำเร็จในการสร้างความ เข้าใจถึงความหมายของคำว่า "ประชาธิปไตย" ในแง่ของการนำไปปฏิบัติจริง นอกจากนี้ผลของการวิจัยพบว่า ความเชื่อและการขาดความรู้ความสามารถ ในทางการเมืองมีสาเหตุใหญ่มาจากระบบการเรียนที่ไม่อาจเรา และสร้างความ ต้องการที่จะเรียนรู้จากการปฏิบัติในชีวิตจริง

ผู้วิจัยได้เสนอว่า ผลเสียของการเรียนการสอนวิชาหน้าที่พลเมืองเกิดขึ้น เพราะขาดการอภิปรายโต้แย้งเกี่ยวกับเรื่องการเมืองที่กำลังเป็นอยู่ และความ กัดดันทางสังคมที่เน้นให้มีการยอมรับ ซึ่งทำให้ขาดความคิดวิพากษ์วิจารณ์เกี่ยวกับ การเมือง ผู้วิจัยมีความเห็นว่าจำเป็นต้องมีความเคลื่อนไหวเพื่อปรับปรุงการให้ การศึกษาเป็นรายบุคคลในการสอนวิชาหน้าที่พลเมือง เนื่องจากสาเหตุคือ

1. ครูยังไม่เข้าใจวิธีสอนการศึกษาเป็นรายบุคคล (Case Study) และใช้วิธีสอนไม่เหมาะสม
2. การเตรียมครูยังไม่ดีพอ
3. ควรจัดการศึกษาเพิ่มเติมให้แก่ครูที่ไม่ประสบผลสำเร็จในการสอน
4. ขาดแบบเรียนและแหล่งวิชาการในการหาความรู้เพิ่มเติม
5. ครูหวาดระแวงต่อการเปลี่ยนแปลงทางการศึกษา และใช้ความ พยายามในทางที่ผิด

ปี ค.ศ. 1965 Fred I. Greenstein¹⁴ ได้ทำการวิจัยเรื่อง "Children and Politics" ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่มีสภาพครอบครัวยากจน จะไม่ค่อยกล้าแสดงความคิดเห็นวิพากษ์วิจารณ์ทางการเมือง และมีความเชื่อว่าเขาไม่สามารถที่จะมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจทางการเมือง ไม่ยอมรับบทบาทของความจำเป็นผู้นำ ไม่ค่อยจะมีส่วนในกิจกรรมทางการเมือง นักเรียนที่ฐานะทางบ้านต่างกันมักมีทัศนคติต่อการเมืองที่แตกต่างกัน และส่วนใหญ่ที่มาจากครอบครัวที่ยากจนกว่าเห็นว่าการเมืองไม่มีประโยชน์

ปี ค.ศ. 1972 Toby Barbara Ceda ได้ทำการวิจัยเรื่อง "Determining the Effects of Family Characteristics on the Political Opinions of Youth" วัตถุประสงค์ของการวิจัย เพื่อศึกษาบทบาทของสถานภาพทางครอบครัวต่อทัศนคติทางการเมืองของเยาวชน ตัวอย่างประชากรคือ นักศึกษาชั้นปีที่ 1 ของมหาวิทยาลัยมิสซิสซิปปี รัฐมิสซิสซิปปี ตัวแปรอิสระคือ รายได้ของครอบครัว การศึกษาของบิดา ตลอดจนอาชีพและรายได้ ผลการวิจัยพบว่า มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญระหว่างทัศนคติทางการเมืองของเยาวชนและสถานภาพทางครอบครัวของบิดามารดา ทั้งนี้ผู้วิจัยเห็นว่า ตัวแปรอิสระเหล่านี้มีความผันแปรในทางตรงกันข้าม กล่าวคือ ประชากรในกลุ่มตัวอย่างส่วนมากได้รับการศึกษาสูงกว่าบิดามารดาของตน และอาจเป็นไปได้ว่า รายได้ของเขาเมื่อเป็น

¹⁴Fred I. Greenstein, Children and Politics (New Haven : Yale University Press, 1965), pp. 94-106.

¹⁵Toby Barbara Ceda, "Determining the Effects of Family Characteristics on the Political Opinions of Youth," Dissertations Abstract International, Vol. 33, No. 2(May, 1973), pp. 6410-A.

ผู้ใหญ่อาจจะมากกว่าบิดามารดาของเขา ดังนั้นจึงไม่สามารถสรุปได้ว่าเยาวชนเหล่านี้จะรับทัศนคติทางการเมืองตามบิดามารดาของตน

ปี ค.ศ. 1973 Wilfredo Miranda Irlanda¹⁶ ได้ทำการวิจัยเรื่อง "Political Socialization in Puerto Rico : A Development Study" วัตถุประสงค์ของการวิจัยเพื่อศึกษาแบบต่าง ๆ ที่ให้เลือกในการพัฒนาการให้ความรู้ทางการเมืองที่ถูกต้อง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือแบบสอบถามตัวอย่างประชากรคือ นักเรียนระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษาและนักศึกษาในวิทยาลัยในเปอร์โตริโกจำนวน 2,296 คน ผลการวิจัยพบว่า การพัฒนาและการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วเกิดขึ้นในเด็กวัยรุ่น และเด็กวัยรุ่นใหญ่ตอนต้นในการให้ความรู้เบื้องต้น 5 ประการ ได้แก่ ความรู้เกี่ยวกับระบบพรรค ความสนใจทางการเมือง การมีส่วนร่วมทางการเมือง สื่อมวลชนทางการเมือง และมโนทัศน์เกี่ยวกับอำนาจทางการเมือง ผู้วิจัยยังได้เสนอแนะการเพิ่มความเอาใจใส่ต่อเป้าหมายเกี่ยวกับการให้ความรู้ทางการเมืองที่แตกต่างกัน

✓ ปี ค.ศ. 1974 Carol Cate Webster¹⁷ ได้ทำการวิจัยเรื่อง "Political Socialization in India" วัตถุประสงค์ของการวิจัยเพื่อศึกษาว่าการให้ความรู้ทางการเมือง ที่เป็นทางการในระดับสูงกว่าระดับมัธยมมีผล

¹⁶ Wilfredo Miranda Irlanda, "Political Socialization in Puerto Rico : A Developmental Study," Dissertation Abstracts International, Vol. 35, No. 1 (July, 1974), pp. 538-A.

¹⁷ Carol Cate Webster, "Political Socialization in India," Dissertation Abstract International, Vol. 35, No. 1 (July, 1974), pp. 548-A.

อย่างมีนัยสำคัญต่อทัศนคติทางการเมืองของนักเรียนหรือไม่ ประชากรคือ นักเรียนเกรด 9 และเกรด 11 จำนวน 1,160 คน จากโรงเรียนที่สูงกว่าระดับมัธยม (Higher Secondary School) 20 โรงเรียนในเคดส์-นิวเคดส์ ให้นักเรียนตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับความสามารถทางการเมือง ความรู้ทางการเมือง การรับรู้เกี่ยวกับบทบาทของพลเมือง โดยเอาผลที่ได้จากนักเรียนเกรด 9 ที่ไม่ได้เรียนวิชาหน้าที่พลเมืองไปเปรียบเทียบกับนักเรียนเกรด 11 จากโรงเรียนเดียวกันที่ได้เรียนวิชาหน้าที่พลเมืองมา 2 ปี

ผลจากการวิจัยปรากฏว่า นักเรียนเกรด 11 ที่ได้เรียนวิชาหน้าที่พลเมืองมา 2 ปี เปรียบเทียบกับนักเรียนเกรด 9 พบว่า ไม่แตกต่างกันมากนัก และเมื่อเปรียบเทียบกับนักเรียนเกรด 11 ที่ไม่ได้เรียนวิชานี้เลยพบว่า ไม่มีความแตกต่างเกี่ยวกับทัศนคติทางการเมือง ผู้วิจัยได้สรุปว่าตัวแปรอิสระเช่น เพศ ประเภทของโรงเรียนที่นักเรียนศึกษา สถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคม ภูมิฐานะของพ่อแม่ของนักเรียนและสิ่งแวดล้อมของนักเรียน ไม่วาจะเป็นในเมืองหรือในชนบทดูเหมือนจะมีผลต่อทัศนคติทางการเมืองของนักเรียนมากกว่าการได้รับการอบรม วิชาหน้าที่พลเมืองอย่างเป็นทางการในโรงเรียน

ปี ค.ศ. 1975 Wayne Godfrey Sanstead¹⁸ ได้ทำการวิจัยเรื่อง "A Study of the Political Attitudes of North Dakota High School Seniors" วัตถุประสงค์ของการวิจัย เพื่อศึกษาทัศนคติของนักเรียนมัธยมระดับ ชั้นที่ 12 ในนอร์ท ดาโกตา เพื่อจะวัดความสำเร็จในการรับรู้

¹⁸ Wayne Godfrey Sanstead, "A Study of the Political Attitudes of North Dakota High School Seniors," Dissertation Abstract International, Vol. 36, No. 2(August, 1975), pp. 814-A.

ทางการเมือง ความรู้เกี่ยวกับระบบและกระบวนการทางการเมืองและปริมาณความ
พึงพอใจเกี่ยวกับหลักสูตรและวิธีสอนวิชาหน้าที่พลเมืองและการปกครอง ตัวอย่าง
ประชากรคือ โรงเรียนมัธยมระดับชั้นที่ 12 ที่สุ่มมา 63 แห่งใน 4 ระดับจาก 1,750
แห่ง ทั้งหมดในนอร์ทคาโรไลนา เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามความคิดเห็น
เกี่ยวกับ 1) ความรู้พื้นฐานโดยทั่วไปเกี่ยวกับเด็กและครอบครัวของเด็ก 2) ตาราง
และมาตราส่วนประมาณค่าเกี่ยวกับวิชาหน้าที่พลเมือง 3) ความรู้ของนักเรียนเกี่ยวกับ
รัฐบาล

ผลของการวิจัยพบว่า

1. นักเรียนมีทัศนคติไปในทางประชดประชัน และมีความเห็นขัดแย้ง
กับการเมืองของโลก
2. นักเรียนในกุ่มตัวอย่างประชากรโดยทั่วไป แสดงความไม่พึงพอใจ
เกี่ยวกับวิธีการสอนและหลักสูตรวิชาหน้าที่พลเมืองและการปกครอง
3. พบว่ามีความสัมพันธ์กันอย่างมากระหว่างพื้นฐานบุคลิกภาพของ
พ่อแม่และความสำเร็จในการเข้าใจทางการเมือง
4. พบว่า เพศของนักเรียนและกิจกรรมทางการเมืองของนักเรียนมี
ความมีนัยสำคัญต่อทัศนคติของนักเรียน
5. ไม่มีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกันระหว่างการตอบสนองของนักเรียน
ซึ่งมีความรู้ทางการเมือง กับการรับรู้ของแต่ละบุคคลในประสิทธิภาพทางการเมือง
6. ระดับของโรงเรียนที่ต่างกัน 4 ระดับ จากการใช้ F-test เพื่อ
วิเคราะห์ความแปรปรวน พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญระหว่างตัวอย่าง
ประชากรต่อการตอบคำถามในแบบสอบถามที่ทำการศึกษาวิจัย

ปี ค.ศ. 1975 Rabundran Raghavan¹⁹ ได้ทำการวิจัยเรื่อง

"A Study of the Political Attitudes of Students From the University of Malaya" วัตถุประสงค์ของการวิจัยเพื่อต้องการศึกษาสังคมและค่านิยมทางการเมืองของนักศึกษาจากมหาวิทยาลัยมาเลเซีย ระหว่างปีการศึกษา 1972-1973 นักศึกษาให้ความเห็นเกี่ยวกับผู้นำของชาติในอนาคตเป็นส่วนใหญ่ ซึ่งค่านิยมทางการเมืองของนักศึกษาเกี่ยวกับกลุ่มบุคคลชั้นสูงของประเทศได้ถูกตรวจสอบในสมัยที่มีความสำคัญทางการเมืองของมาเลเซีย คือ ปี ค.ศ. 1969 หลังเดือนพฤษภาคม ซึ่งถือว่าเป็นช่วงที่มีการประนีประนอมกันระหว่างคนในชาติที่มีชาติพันธุ์และวัฒนธรรมที่แตกต่างกันสำหรับการเมืองภายในประเทศ การศึกษามุ่งเน้นเป็นส่วนรวมว่า ผู้นำในประเทศกลุ่มใหม่จะมีความรู้สึกอย่างไรต่อการพัฒนาทางการเมือง เศรษฐกิจและสังคมหลังเดือนพฤษภาคม ค.ศ. 1969 วัตถุประสงค์ก็อย่างก็คือ นักศึกษาที่ต่างกันหลายเชื้อชาติ ที่ได้มาเรียนและอยู่ในสิ่งแวดล้อมเดียวกันมีผลต่อความรู้สึกของความแตกต่างของชาติพันธุ์ก่อนเข้ามาเรียนในมหาวิทยาลัยแห่งนี้หรือไม่

เครื่องมือในการรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามประมาณ 140 ข้อ ให้นักศึกษาตอบ ซึ่งเน้นไปในเรื่องปัญหาทางการเมือง เศรษฐกิจสังคมและปัญหาทางชาติพันธุ์ของเด็กหลังปี 1969 เดือนเมษายน

ผลของการวิเคราะห์ข้อมูลปรากฏว่า ค่านิยมทางการเมืองและสังคม เศรษฐกิจของผู้นำชั้นสูงได้แบ่งออกตามชาติพันธุ์ระหว่างกลุ่มชาวมลายูและกลุ่มที่

¹⁹Rabundran Raghavan, "A Study of the Political Attitudes of Students From the University of Malaya," Dissertation Abstract International, Vol. 36, No. 10(April, 1976), pp. 6924-A.

มิใช่มาเลย ยิ่งไปกว่านั้นการตอบแบบสอบถามปรากฏว่า มหาวิทยาลัยที่มีนักศึกษา
ต่างชาติพันธุ้กันถึงแม้จะได้รับการศึกษา และประสบการณ์เดียวกันในมหาวิทยาลัย
ก็ไม่สามารถกำจัดความรู้สึกของความแตกต่างกันในระหว่างชาติพันธุ์ของนักศึกษา
ซึ่งได้รับมาจากสังคมภายนอกเป็นส่วนใหญ่ ก่อนเขามหาวิทยาลัยได้

ในปีเดียวกัน Ringwal Douglas Dixon²⁰ ได้ทำการวิจัยเรื่อง
"Planning and Participation in a Democracy Theory Versus
Practice" วัตถุประสงค์ของการวิจัยเพื่อต้องการศึกษาการมีส่วนร่วมของพลเมือง
ต่อระบบการปกครองแบบประชาธิปไตย โดยการวัดความเที่ยงตรงจากทฤษฎี
เกี่ยวกับประชาธิปไตยหลาย ๆ ทฤษฎี ผลของการวิจัยพบว่า ในการที่จะให้พลเมือง
มีส่วนร่วมในการปกครองแบบประชาธิปไตยได้นั้นต้องมีการเตรียมให้แกพลเมือง
ทั้งทางทฤษฎีและการปฏิบัติ

ในปีเดียวกัน Ann Leslie Appleton²¹ ได้ทำการวิจัยเรื่อง
"Citizenship Education and Political Socialization of Filipino
School Children in A Provincial Setting" มีวัตถุประสงค์ที่จะ

²⁰ Ringwal Douglas Dixon, "Planning and Participation
in a 'Democracy Theory Versus Practice,'" Dissertation Abstract
International, Vol. 36, No. 9 (March, 1976), pp. 6282-A.

²¹ Ann Leslie Appleton, "Citizenship Education and
Political Socialization of Filipino School Children in a
Provincial Setting," Dissertation Abstract International,
Vol. 36, No. 10 (April, 1976), pp. 6590-A.

สำรวจประสิทธิภาพของการเรียนวิชาหน้าที่พลเมืองของนักเรียนประถมศึกษา ในบริเวณชนบทในประเทศฟิลิปปินส์ ซึ่งไม่เคยมีการวิจัยทางการเมืองโดยใช้เด็ก รักระดับนี้เป็นตัวอย่างประชากรมาก่อนในประเทศนี้

ตัวอย่างประชากรคือ นักเรียนจำนวน 300 คน ในระดับ 2 ระดับ 4 และระดับ 6 ซึ่งเป็นตัวแทนที่สุ่มมาจากโรงเรียนรัฐบาลและโรงเรียนราษฎร์ ในเมือง Dumaguete เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แบบทดสอบแบบให้ตัวเลือกตอบ 36 ข้อ เป็นคำถามที่ใช้เป้าหมายของหลักสูตร วิชาหน้าที่พลเมืองของรัฐเป็นเกณฑ์ ซึ่งเป็นคำถามเกี่ยวกับค่านิยมและทัศนคติด้วย

ผลของการวิจัยพบว่าประสิทธิภาพของหลักสูตรวิชาหน้าที่พลเมือง มิได้เพิ่มขึ้น การสร้างหลักสูตรมีวัตถุประสงค์ที่จะให้ค่านิยมและทัศนคติที่ดีต่อระบอบการปกครองแบบประชาธิปไตยและวัฒนธรรมของฟิลิปปินส์แก่เด็ก อย่างไรก็ตามนักเรียนที่เป็นตัวอย่างประชากรในระดับต้น มีทัศนคติที่คาดหวังไว้ดีกว่านักเรียนในระดับ 6 ดังนั้นหลักสูตรวิชาหน้าที่พลเมืองจึงมีความสำเร็จที่จำกัดเป้าหมายของหลักสูตรครึ่งหนึ่งประสบความสำเร็จที่จำกัด เป้าหมายของหลักสูตรครึ่งหนึ่งประสบความสำเร็จตามระดับชั้นในค่านิยมและทัศนคติดังนี้

นักเรียนระดับ 2 มีความสำเร็จ 90 % นักเรียนในระดับ 6 มีความสำเร็จ 60 % แสดงว่า

จากการสังเกตตัวแปรอิสระแสดงให้เห็นว่า เพศของนักเรียนไม่ได้เป็นปัจจัยสำคัญที่จะทำให้มีความแตกต่างกันของเด็กในระดับต่าง ๆ ชนิดของโรงเรียน ถึงแม้จะมีความแตกต่างกันก็เป็นเพียงเล็กน้อย ไม่มีผลที่จะมาหาความแตกต่าง

ผลของการวิจัยตีความได้ว่า เด็กฟิลิปปินส์ในบริเวณชนบทที่ทำการวิจัยแห่งนี้พัฒนาทัศนคติทางบวกที่บ้านก่อนเข้าโรงเรียน และทัศนคติที่ค่อย ๆ ถูกทำลายลงเมื่อเด็กโตขึ้น

ปี ค.ศ. 1976 William Henry Lopes²² ได้ทำการวิจัยเรื่อง

"An Examination of the Relationship Between Students' Perception of School Power Structure, Students Internal/External Locus of Control and Students' Approval of Democratic Values in Seven High Schools in Connecticut"

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ที่จะศึกษาว่าอะไรเป็นสิ่งที่มีความสัมพันธ์ต่อการสอนของโรงเรียน ที่ทำให้เด็กมีค่านิยมที่ถูกต่องเกี่ยวกับประชาธิปไตย ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาศักดิ์ศนคคิของตัวอย่างประชากรซึ่งเป็นนักเรียนจากโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย (High School) 7 แห่ง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบทดสอบ 4 แบบ ซึ่งแตกต่างกันตามพื้นฐานความรู้ของอาจารย์ใหญ่ ครูกับนักเรียน อำนาจของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นตัวแปรอิสระที่เป็นหลักในการวิเคราะห์ความแปรปรวน กลุ่มที่ถูกควบคุมเป็นตัวแปรอิสระที่สอง และการยอมรับค่านิยมประชาธิปไตยเป็นตัวแปรตาม ผลของการวิจัยพบว่า ความแตกต่างของแบบทดสอบมีผลต่อความแตกต่างของระดับการยอมรับค่านิยมประชาธิปไตยอย่างแท้จริง ข้อมูลนี้ยังได้แสดงให้เห็นว่า มีความแตกต่างระหว่างเด็กนักเรียนที่ถูกวิจัยและนักเรียนที่มีได้ทำการวิจัยในการยอมรับคุณค่าประชาธิปไตย

²²William Henry Lopes, "An Examination of the Relationship Between Students' Perception of School Power Structure, Student Internal/External Locus of Control and Student's Approval of Democratic Values in Seven High Schools in Connecticut," Dissertation Abstract International, Vol. 36, No. 11(May, 1976), pp. 7101-A.